

Aan:
het Ministerie van Klimaat en Groene Groei
t.a.v. 5.1.2.e
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

Assen, 17 juni 2025
Ons kenmerk 25/4.9/2025000804
Behandeld door thema Water, Bodem en Milieu
Onderwerp: Adviesverzoek geactualiseerd winningsplan Eesveen (Vermilion)

Geachte minister,

Op 6 februari 2024 heeft Vermilion Energy Netherlands BV (Vermilion) u verzocht om instemming met het geactualiseerde winningsplan Eesveen.

De huidige aanvraag betreft een actualisatie van het vigerende winningsplan 1.2 Eesveen uit 2017 met een looptijd tot eind 2027. Met dit geactualiseerde winningsplan vraagt Vermilion toestemming om de productieduur te verlengen tot en met 31 december 2041 en het verhogen van het productievolume voor de gasvelden:

- Eesveen Rotliegend (put ESV-01) en toevoeging van Zechstein formatie
- Eesveen 2 Rotliegend (put ESV-02) en toevoeging van Zechstein formatie
- Eesveen North met mogelijk gashoudende formaties Vlieland, Zechstein en Rotliegend en
- Eesveen Pop-up met mogelijk gashoudende formaties Vlieland, Zechstein, Rotliegend en Carboon

Dit winningsplan bevat twee bestaande putten (ESV-01 en ESV-02) en vier nieuwe gedeveerde boringen. Het maximaal vergunde winningsvolume wordt in de actualisatie verhoogd naar ruim 1,8 miljard Nm³. De gasvoorkomens van Eesveen liggen op de grens van de provincies Overijssel en Drenthe en in de nabijheid van het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid Frederiksoord-Wilhelminaoord en de Natura 2000-gebieden Holtingerveld en Drents-Friese Wold.

Op 23 april 2025 ontvingen wij uw verzoek om advies over deze aanvraag. Op grond van artikel 34, vijfde lid, van de Mijnbouwwet is de provincie Drenthe wettelijk adviseur en wij maken dan ook graag gebruik van ons adviesrecht. Wij hebben de aanvraag van Vermilion getoetst aan de hand van de beoordelingsgronden volgend uit artikel 36, eerste lid, van de Mijnbouwwet. Daarnaast hebben wij de aanvraag getoetst aan ons eigen beleid, zoals verankerd in onze Strategie Bodem & Ondergrond (2021), waarin wij kaders stellen voor duurzaam gebruik van de diepe ondergrond.

Uw verzoek is vergezeld gegaan van technische adviezen van de volgende instanties:

- Staatstoezicht op de Mijnen (SodM)
- TNO-AGE

Wij gaan ervan uit dat u deze adviezen zwaar meeweegt in uw beoordeling van de aanvraag.

Hoofdpunten advies

- *Wij adviseren u en Vermilion om vroegtijdig de communicatie aan te gaan met omwonenden.*
- *In de directe nabijheid van de gasvelden Eesveen bevindt zich het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid, component Frederiksoord-Wilhelminaoord. Wij adviseren u een onafhankelijke Heritage Impact Assessment (HIA) uit te laten voeren en in overleg te treden met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)/Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE), de provincie Drenthe (siteholder Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid) en andere betrokken organisaties om gezamenlijk tot een integrale afweging te komen voor uw besluit.*
- *In het winningsplan is een Uitgebreide Effect Analyse (UEA) meegeleverd in verband met de twee Natura 2000 gebieden in het gebied: Holtingerveld en Drents-Friese Wold. Dit is geen volledige milieueffectrapportage (MER). Ons advies is Vermilion een MER-aanmeldnotitie op te laten maken zodat u een MER-beoordelingsbesluit kunt nemen.*

Gaswinning ligt gevoelig

Gaswinning ligt gevoelig bij omwonenden. Eerder adviseerden wij u al om heldere communicatie met omwonenden na te streven, zodat deze proactief geïnformeerd worden over mijnbouw in hun leefomgeving. Dit stelt mensen in staat hun zorgen en wensen vroegtijdig kenbaar te maken, waarna uw ministerie of Vermilion deze kunnen adresseren voor er een ontwerpbesluit ter inzage gelegd wordt met de bijbehorende formele (en korte) termijnen voor het indienen van zienswijzen. Dit is in lijn met de contourennota wijziging mijnbouw-wet, die de toenmalige staatssecretaris van mijnbouw in 2023 naar de Tweede Kamer stuurde. Daarbij moet opgemerkt worden dat Vermilion in de omgeving van het Eesveen gasveld diverse gasvelden exploiteert of er winningsplannen voor heeft ingediend. De afgelopen jaren zijn er diverse keren nieuwe winningen of uitbreidingen van bestaande winningen vergund. Bij belanghebbenden kan daarom de indruk ontstaan dat er sprake is van een "salami tactiek", waarbij er stukje bij beetje toch grote effecten kunnen optreden. De nieuwe velden Eesveen North en Eesveen Popup verbinden (op de kaart) bijvoorbeeld de bestaande velden Nijensleek, Eesveen en Eesveen-2. Ook grenzen Eesveen en VDW direct aan elkaar. Dit vergroot onrust, omdat omwonenden zich af gaan vragen wat de volgende ontwikkeling zal zijn. Vroegtijdige informatie vanuit uw ministerie of Vermilion kan een deel van deze onrust mogelijk wegnemen. Daarnaast kan dan ook in een vroeg stadium verkend worden hoe een eventuele gebiedsbijdrage vorm te geven valt.

- *Wij adviseren u en Vermilion om vroegtijdig de communicatie aan te gaan met omwonenden zodat eventuele zorgen en wensen kenbaar gemaakt kunnen worden.*

- *In de contourennota wijziging mijnbouwwet wordt een betere verdeling van lusten en lasten door gaswinning voorgesteld. Wij adviseren u om samen met Vermilion te verkennen hoe dit, bijvoorbeeld in de vorm van een gebiedsbijdrage, voor dit project vormgegeven kan worden.*

UNESCO Werelderfgoed Frederiksoord-Wilhelminaoord

In de directe nabijheid van de gasvelden Eesveen bevindt zich het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid, component Frederiksoord-Wilhelminaoord. Op dit moment is de provincie betrokken bij de project-procedure gaswinning VDW (voor het in werking treden van de omgevingswet was dit een Rijkscoördinatieregeling). De gasvelden VDW liggen deels onder het Werelderfgoed. In het kader van de gaswinning VDW is uw ministerie, samen met Vermilion, in nauw overleg met andere ministeries, decentrale overheden en belangenorganisaties over de voorgenomen plannen.

Gaswinning in dit gebied dient geen schade toe te brengen aan het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid en de aanwezige cultuurhistorische, landschappelijke, natuurlijke en archeologische waarden, zoals benoemd en gewaardeerd in gemeentelijk en provinciaal beleid. De uitzonderlijke universele waarde van het Werelderfgoed (OUV) mag niet worden aangetast vanwege internationale verdragsverplichtingen en de omgevingswet.

Met artikel 9.2 (instructieregels voor Werelderfgoed en erfgoed op de Voorlopige Lijst werelderfgoed) legt het Rijk zichzelf de verplichting op geen projectbesluit vast te stellen, waarbij de uitvoering van het project de kernkwaliteiten van UNESCO Werelderfgoed aantast: *"Er wordt geen projectbesluit door een van onze ministers vastgesteld voor het uitvoeren van een project dat de kernkwaliteiten van de Werelderfgoederen en erfgoederen op de Voorlopige Lijst werelderfgoed bedoeld in artikel 7.4 eerste lid, aantast". Voor UNESCO is uitgangspunt dat landen maximaal rekening houden met de Uitzonderlijke Universele Waarden (OUV) en er aantoonbaar geen alternatieve opties zijn die het Werelderfgoed niet aantasten."*

Voor onderzoek naar de effecten van onder andere gaswinning op de OUV van Werelderfgoed adviseert het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)/Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) de Heritage Impact Assessment (HIA) methode toe te passen zoals die is ontwikkeld vanuit UNESCO. Hiermee wordt voordat onomkeerbare besluiten worden genomen het effect op Werelderfgoed feitelijk onderzocht. Het is van belang dat UNESCO door Nederland (via de minister van OCW) met feitelijke informatie kan worden geïnformeerd. Vermilion heeft op dit moment geen separate HIA in de planning.

- *Wij adviseren u een onafhankelijk Heritage Impact Assessment (HIA) uit te laten voeren en in overleg te treden met het Ministerie van OCW/RCE, de provincie Drenthe als siteholder van het Werelderfgoed en andere betrokken organisaties om mede op basis van de HIA gezamenlijk tot een integrale afweging te komen voor uw besluit.*

Natuur en Milieu

Er is sprake van een actualisering van het winningsplan Eesveen. De vier voorgenomen nieuwe putten worden vanaf de bestaande productielocatie Eesveen geboord. Echter, de facto is er sprake van het in productie nemen van twee nieuwe gasvelden (Eesveen Popup en Eesveen North), naast de bestaande gasvelden Eesveen en Eesveen-2. In het winningsplan worden mogelijke effecten op natuur en milieu alleen behandeld in relatie tot bodemdaling en -trilling. Bij het winningsplan is een UEA meegeleverd, die in opdracht van Vermilion uitgevoerd is door Royal HaskoningDHV. Deze UEA richt zich hoofdzakelijk op de effecten van bodemdaling tijdens en na de productiefase en het effect daarvan op grondwaterstanden in de Natura 2000-gebieden Holtingerveld en Drents-Friese Wold. De effecten op natuur en milieu die in de omgeving van de boorlocatie kunnen optreden als gevolg van het boren van de vier nieuwe putten worden hierin echter niet behandeld.

Vermilion schrijft hier zelf over in het hoofdstuk "overige omgevingsaspecten" (pagina 49 winningsplan):

De opsporing en winning van aardgas kunnen, vanwege activiteiten, mogelijk gevolgen aan het oppervlak hebben. Dit zijn gevolgen anders dan bodemdaling en trillingen zoals omschreven in dit winningsplan. Deze mogelijke gevolgen worden beoordeeld door het bevoegd gezag in andere vergunningen dan het winningsplan.

Het betreft hier mogelijke gevolgen voor de leefomgeving, zoals gevolgen voor de luchtkwaliteit, geluid, externe veiligheid, bodemkwaliteit en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit. Deze mogelijke gevolgen worden beoordeeld in de omgevingsvergunning milieu van de betreffende mijnbouwlocatie.

De mijnbouwlocatie Eesveen heeft een vigerende omgevingsvergunning:

Locatie	Omgevingsvergunning
Eesveen-1	Oprichtingsvergunning DGETM-EM / 14209469 d.d. 29 dec 2014
Eesveen-1	Uitbreiding met productie uit ESV-02 put DGETM-EO / 17009586 d.d. 21 feb 2017

Omdat er plannen zijn om vier nieuwe boringen uit te voeren verwachten wij effecten op de leefomgeving als gevolg van onder andere bouwverkeer, licht, geluid en trillingen. Omdat deze effecten niet uitgesloten kunnen worden dient mogelijk een nieuwe ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden. Een en ander wordt geregeld in de Wet natuurbescherming. Mogelijk is een (nieuwe) MER nodig. Het is verstandig om dit al te onderzoeken voor er vergunningen voor de vier geplande nieuwe boringen aangevraagd worden, te meer omdat de nieuwe putten naar twee nog niet in productie gebrachte gasvelden naast Eesveen en Eesveen-2 geboord zullen worden.

- *Wij adviseren u om Vermilion op te dragen een MER-aanmeldnotitie op te laten maken zodat u een MER-beoordelingsbesluit kunt nemen.*

In het winningsplan en de bijgeleverde UEA is er veel aandacht voor de voorspelde bodemdaling als gevolg van het in productie nemen van de velden Eesveen Popup en Eesveen North. De gevolgen van bodemdaling door gaswinning zijn onomkeerbaar en compliceren het waterbeheer. Daling van het maaiveld ten opzichte van het ingestelde waterpeil verhoogt de kans op schade voor gewassen, gebouwen, kunstwerken en oevers en kan negatieve gevolgen hebben voor wateroverlast en waterveiligheid. Het waterschap kan met behulp van technische maatregelen een deel van deze nadelige effecten tegengaan. Echter, ook technische maatregelen kunnen leiden tot schade. Bovendien maken technische maatregelen het watersysteem minder (klimaat)robuust, terwijl wij op basis van het principe 'Water- en bodemsturend' juist streven naar een meer natuurlijk watersysteem dat beter in staat is om klimaatverandering op te vangen. Op dit moment loopt er ook een procedure voor de gaswinning VDW. Het is op dit moment niet gebruikelijk om bodemdaling als gevolg van nog niet vergunde gaswinningen mee te nemen in de bodemdalingsmodellen. Echter, omdat deze vergunningen parallel in behandeling zijn vinden wij het toch belangrijk om inzicht te krijgen over de effecten van beide projecten, mochten beiden vergund worden. Wij wijzen u erop dat de omliggende Natura 2000-gebieden en het nabijgelegen Werelderfgoed voorzichtigheidsgebieden. Een goed inzicht in alle effecten van de voorgenomen gaswinningen in het gebied, inclusief cumulatieve bodemdaling, is erg belangrijk.

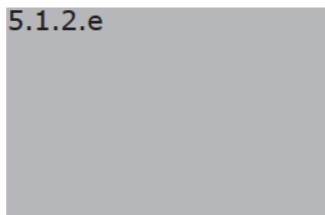
- *Wij adviseren u om, in samenwerking met het waterschap Drents Overijsselse Delta, een analyse te maken van de benodigde waterhuishoudkundige maatregelen om de reeds ingezette en toekomstige bodemdaling (inclusief gestapelde effecten door gaswinning uit andere velden in de omgeving) te kunnen beheersen, inclusief een analyse naar de benodigde kosten en maak vooraf afspraken over de vergoeding hiervan.*
- *Wij adviseren u Vermilion ook de bodemdaling uit de voorgenomen gaswinning VDW te laten berekenen in het cumulatieve bodemdalingsmodel en deze mee te nemen in uw beoordeling van de aanvraag.*
- *Wij adviseren u om dit nieuwe bodemdalingsmodel ook toe te passen als basis voor de HIA.*

Nogmaals, gaswinning ligt erg gevoelig. Wij vertrouwen erop dat u met medeneming van onze adviezen en die van uw andere technische en maatschappelijke adviseurs tot een weloverwogen besluit zult komen.

Hoogachtend,

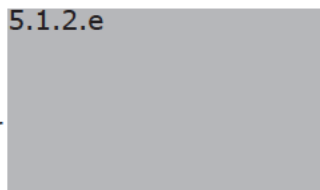
Gedeputeerde Staten van Drenthe,

5.1.2.e

, voorzitter

5.1.2.e

, secretaris

Afschrift aan Provinciale Staten van Drenthe